

**106. Kaposvár,
Kaposvár-somogyzobi vasút D-i oldalán
(KÖH 40037)**

(Somogy megye) Ő, LT, Ró, Á

A lelőhelyen, 2008-ban, 6 Árpád-kori régészeti objektum került elő régészeti megfigyelés során.³² 2013. június 6. és augusztus 14. közötti próbafeltárás és régészeti megfigyelések során, összesen 24 régészeti objektumot tártunk fel, a feltárt terület nagysága 590 m².

Az ásás során őskori, római kori és Árpád-kori települési objektumokat tártunk fel. A korábbi régészeti megfigyelés és terepbejárások csak őskori és Árpád-kori leleteket eredményeztek, ezért a római kor objektumok előkerülése újdonságnak számított. A települési objektumok számos formáját megtaláltuk, így árkot, tároló vermeteket, kemencéket.

Az őskorból egy tárológödrt tártunk fel, melyben aránylag sok lelet volt (füles edények töredékei, sok oldaltöredék).

A római korból (2–3. század) több gödrt tártunk fel. A kerámiatöredékek mellett (melyek között több *terra sigillata* is volt) több érme, vaszabla, bronzfibula töredéke is előkerült. (Az illusztrációt lásd jobbra és a hátsó borítón!) Két kenyérsütő kemence szintén ebből a korból származik. A kemencéket csak részben tudtuk feltárni, mert pont az ásási terület szélére estek. Az egyik kemencénél meg lehetett figyelni a beszakadt boltozat maradványait is. A kemence tüzelőterét széttört téglatöredékekkel rakták ki, ezt borította a jó minőségű, vastag tapasztás. Az egyik római gödörben római téglatöredékek mellett az őskor legvégéről, a kelta korból származó kerámiatöredékeket is találtunk.

Az Árpád-kori település tárológödreiből lévő leletanyag főleg fazéktöredékből állt, köztük több díszített darab is volt. A gödrök mellett feltártunk egy vízlevezető árkot is.

Munkatársak: Harag Mátyás régészhallgató, Cserép Tamás és Varga Máté régésztechnikus, Gál Zoltán adattáros és Nyári Zsolt rajzoló.

NÉMETH PÉTER GERGELY

**107. Kántorjánosi határa
(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U, B, LT, Á, Kö, I**

2013. október–november havában a nyíregyházi Jósa András Múzeum szakemberei a Földgázszállító Zrt.-vel kötött szerződés alapján megelőző feltárásokat folytattak a Magyar–román D 300-as kiváltó gázvezeték Nyíregyháza–Nyírgyulaj közti szakaszán. Ennek során az előzetes régészeti terepbejáráson lokalizált, ill. adattári lelőhelyek vizsgálatára került sor Hodász, Kántorjánosi, Nyírcsaholy, Nyírgyulaj és Nyírmeggyes határában.

Iklód (román gázvezeték 22. lelőhely) (KÖH 84711): 2013. november 6–13. között a Kántorjánosi és Iklód nevű településrésze közötti határban, a magyar–román gázvezeték 2,5 m széles nyomvonalába eső 22. lelőhelyen megelőző régészeti feltárást végeztünk. Az ásás során összesen 48 objektumszámot adtunk ki, ebből kettőről a bontás során kiderült, hogy nem régészeti jelenségek, valamint másik kettőről az, hogy nem két különböző objektumról, hanem csak egyről van szó. A dokumentált régészeti jelenségek egymástól nagyobb távolságra kerültek elő a gázvezeték nyomvonalában, a feltárt 45 objektum

**Kaposvár, Kaposvár-somogyzobi vasút D-i oldala.
Római kori nyúl alakú fibulák**

nagyrészt egyszerű gödrökből (3., 4., 6., 8., 9., 14., 15., 17., 19., 30., 31., 38. és 40.) állt. Három négyzetes, földbemélyített lakóházat tártunk fel (24., 25. és 28.). Felépítményükhöz tartoztak a 32., 33., 34., 39., 40., 41., 42., 43., 45., 46., 47. és 48. cölöplyukak, míg további ötöt (5., 7., 16., 18. és 20.) külön, más objektumhoz nem köthetően bontottunk ki. Öt, kör alapú foltal jelentkező sütőkemencét bontottunk ki, amelyekről nem mindig tudtuk megállapítani a vizsgált terület behatároltsága miatt, hogy valamely felszíni ház(?) részei, esetleg szabadon álló építmények lehetnek. A 26. és 29., egymás melletti, nagy méretű gödrök formájukban, méretükben egymással rokon vonásúak, illetve a lelőhely többi objektumától eltérőek, így feltehetőleg egykorúak, valamint feltételezhetően kútként használhatták. Mindkettőből nagy mennyiségben került elő állatcsont, a 26. sz.-ból egy kutya *in situ* csontváza.

Az 1., 2., 12., 13., 35., 36. és 37. árkok közül az első kettőt leszámítva feltehetőleg recens keltezésűek, de funkcionalitásukat tekintve, a régészeti korúakat is beleértve, a szántóföldön felgyülemllett víz elvezetésére szolgálhattak.

A feltárt objektumokból kikerülő lassú-, és gyorskorongolt, a leggyakrabban bekarcolt vonaldíszes, csigavonalas szemcsés kerámia alapján egy egyrétegű, nevezetesen Árpád-korra keltezhető településrészt tártunk fel. Az egymástól nagyobb távolságra, szórványosan feltárt objektumok alapján a nyomvonal a település szélét érthette.

Lehumuszolt terület nagysága 1171 m².

Kappancs-hegyi-dűlő (román gázvezeték 23. lelőhely) (KÖH 84713): A lelőhelyen a késő vaskorba (kelta) datálható leleteket találtunk az objektumok egy részében. Ez alatt jellegzetes grafitos, szürke kerámiák, illetve egy vastárgy töredékei értendők. Itt 15 objektumszámot adtunk ki, az objektumok egy része azonban leletanyagot nem tartalmazott így időrendi beso-

32 RKM 2008, 204.